

women's clothing, and also reasons for a choice of modern materials for the most effective realization of the appropriate assignment of clothes.

The methodological basis of research is a complex of the general scientific principles: system structural analysis of the published literature, morphological analysis of outerwear and elements of a creative collection of the modern clothes; survey of potential consumers to detect preferred component elements of collection, etc.

Keywords: *functionalism, ergonomic clothes, aesthetically attractive clothes, tectonics laws of the clothes morphogenesis, aesthetic principles of functionalism.*

УДК 7.012.001.891

ДЖАЛІЛІАН ФАХІМЕ., НІКОЛАСВА Т. В.

Київський національний університет технологій та дизайну

ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ СИМВОЛІКИ ОРНАМЕНТУ ТА КОЛЬОРУ ТРАДИЦІЙНОЇ ВИШИВКИ ІРАНУ

Мета. *Визначення символіки орнаменту, кольору, найбільш типових орнаментальних контрапунктів та частоти їх зустрічаємості в оздобленні костюма Ірану.*

Методика. *В роботі використані наукові методики дослідження: літературно-аналітичний, системно-структуровий і морфологічний аналіз, а також методики класифікації складових елементів структури.*

Результати. *В результаті проведених досліджень визначено найбільш типові орнаментальні контрапункти та колористичні сполучення, їх символічні значення в архітектурі, ужитковому мистецтві та проектуванні народного костюма Ірану.*

Наукова новизна. *Вперше, з наукової точки зору виявлено закономірності побудови орнаментальних елементів, їх символіки та значення в побудові форми народного костюма Ірану.*

Практична значимість. *Проведені дослідження надали можливість використання запропонованої класифікації орнаментальних мотивів та кольору в проектуванні сучасного одягу.*

Ключові слова: *орнамент, колорит, контрапункт, частота зустрічаємості, символізм, вишивка, костюм.*

Вступ. Орнаментальні мотиви і колорит оздоблення архітектурних споруд, предметів декоративно-ужиткового мистецтва та народного костюма із древніх часів були предметом дослідження, з метою визначення їх символічного значення та ролі в розвитку національної культури та костюма.

Постановка завдання. Дослідження культури та національних традицій Ірану є надзвичайно цікавим та багатофакторним завданням. Взаємозв'язок та взаємовплив символіки орнаменту та колориту в різних проявах народного мистецтва досліджено ще не в повній мірі. Тому, головною метою представленого дослідження було проведення аналітичного та структурового аналізу провідних орнаментальних контрапунктів, їх ролі в формоутворенні народного та сучасного костюма.

Результати досліджень. В архітектурі та декоративно-ужитковому мистецтві Ірану орнамент та колорит відіграють провідну роль при формоутворенні.

Достатньо прості форми збагачуються покриттям поверхні суцільним орнаментально-колеристичним килимом.[1] Така традиція зберігається також в різних видах декоративно-ужиткового мистецтва: обробці металу та кераміки, килимарстві, виготовленні ювелірних прикрас, вишиванні та оздоблені одягу. (рис.1).

а

б

в

г

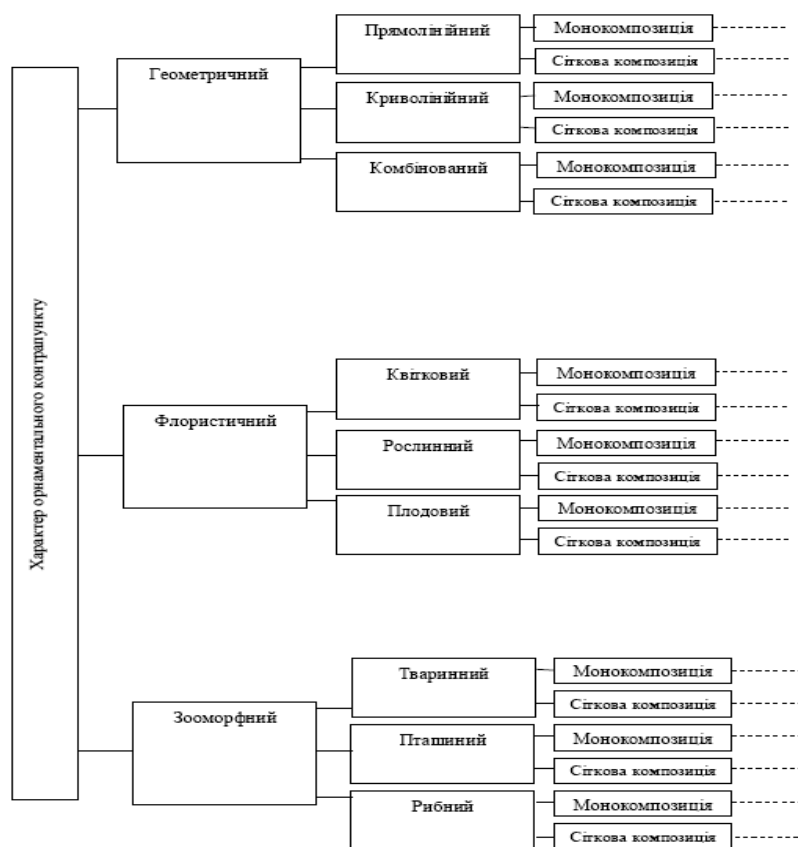
д

е

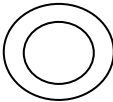
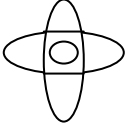

Рис. 1. Орнаментальна структура побудови різних об'єктів дизайну: а – архітектури, б – виробів з металу, в – виробів з кераміки, г – килимарства, д – графічної мініатюри, е – костюма.

Проведені дослідження характеру побудови орнаменту, його колориту та провідних контрапунктів дали можливість визначити, що всі орнаментальні композиції складаються з трьох основних елементів. Ці елементи були розділені на групи: елементи геометричного характеру, рослинного характеру та зооморфного. Антропоморфні елементи (тобто зображення людини) зустрічаються в орнаментах надзвичайно рідко, що обумовлено національними традиціями.[2] Аналіз характеру елементів, що використовуються в побудові орнаментальних структур, дав можливість поділити їх на три основні структурні рівні, які в подальшому розвиваються в окремі типи елементів, що характеризуються певними геометричними характеристиками.

Характер орнаментального контрапункту

Тип орнаменту	Характер орнаментального елементу	Вид елемента	Колористична характеристика	Символічне значення
Геометричний	Прямолінійні 1А		Червоний, коричневий	Мудрість, вогнь
			Синій, бірюзовий, жовтий, помаранчевий	Єдність стихій (вода, повітря, земля, вогнь)

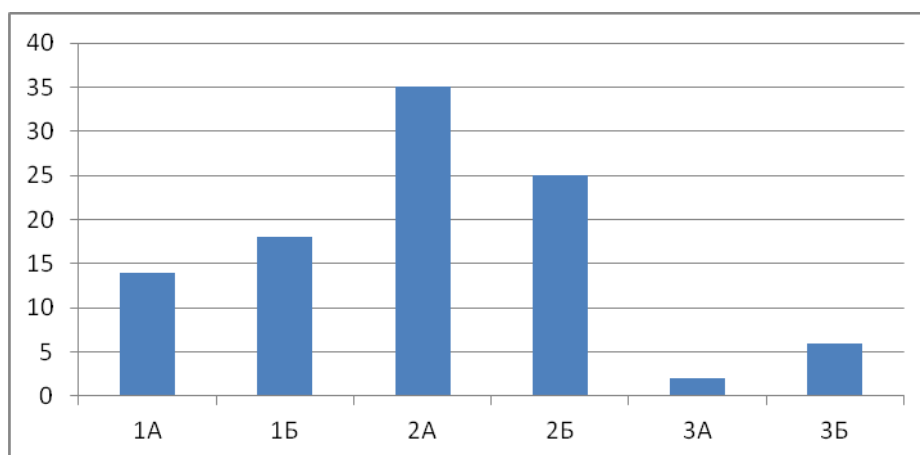
	Криволінійні 1Б		Білий, кремовий, золотистий	Цілісність, довершеність
			Синій, бірюзовий, зелений	Незалежність
Флористичний	Квіткові 2А		Червоний, рожевий, ліловий, білий	Розквіт краси
			Червоний, жовтий, чорний	Гордість, повага
	Плодові 2 Б		Чорний, темно- червоний, помаранчевий, жовтий	Сімейна єдність, плодючість
			Темно-зелений, темно- червоний, синій, блакитний	Єдність
Зооморфний	Тваринні 3А		Жовтий, золотистий, коричневий	Сила, хоробрість
			Білий, синій, голубий	Ніжність, тендітність

	Пташині 3Б		Білий, золотистий	Розвиток, рух
			Синій, зелений, блакитний, золотистий	Символ сонця, відродження життя

Подальший розвиток схеми представлено у вигляді таблиці класифікації структурних елементів побудови орнаментальних структур 5 рівня, з визначенням їх характеру, колористичних характеристик та символічного значення. (Продовження схеми 1). В роботі наведений приклад побудови такої класифікації на окремих елементах орнаментальної структури, в зв'язку із значним обсягом дослідженого та класифікованого матеріалу. [3,4]

Проведена класифікація характеру орнаментальних контрапунктів та типів орнаментальних елементів дала можливість визначити частоту їх зустрічаємості в оздобленні костюма різних регіонів Ірану, зокрема Західного Азербайджану, Курдистану та Центральних регіонів Ірану (Лурестан, Бахтіяр, Мазендаран).

На рис.2 представлені результати дослідження частоти зустрічаємості орнаментальних контрапунктів в оздобленні вишивкою жіночого костюма Західного Азербайджану (регіону компактного проживання на території Ірану етнічної групи Азерів).

Висновки. Дослідження проведені в роботі визначили взаємозв'язок побудови орнаментальних мотивів в різних сферах декоративно-ужиткового мистецтва Ірану (архітектурі, обробці металу, кераміці, килимарстві, графічних мініатюрах та оздобленні костюма вишивкою). Розроблено структурну схему характеристик провідних орнаментальних контрапунктів, типів їх побудови, колориту та символічного значення.

Виявлено провідні орнаментальні мотиви, які використовуються у вишиванні іранського народного костюма регіону Західного Азербайджану, визначено частоту зустрічаємості різних типів орнаментальних контрапунктів.

Проведені дослідження надають можливість розробки рекомендацій з побудови структури орнаментальних вишивок та засобів їх стилізації, з метою використання в проектуванні сучасного жіночого костюма, із використанням національних традицій іранського декоративно-ужиткового мистецтва.

Список використаної літератури

1. В. Г. Луконин. Искусство Древнего Ирана. – М.: Искусство. 1977
 2. Л. В. Фокина. Орнамент. Серия «Высшее образование». – М.: Феникс. 2007
 3. Под редакцией доктора Эксан Яр Шатер. Одежда в Иране. Пер. с англ. – Тегеран – Иран.: Амиркабир. 2004
 4. Т. В. Николаева. Тектоника формоутворення костюма. – К.: Арістей, 2011
- Рекомендовано до публікації д.т.н., професором Супрун Н. П.

ИССЛЕДОВАНИЕ РОЛИ СИМВОЛИКИ ОРНАМЕНТА И ЦВЕТА ТРАДИЦИОННОЙ ВЫШИВКИ ИРАНА

ДЖАЛИЛИАН ФАХИМЕ, НИКОЛАЕВА Т.В.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Определение символики орнамента, цвета, наиболее типичных орнаментальных контрапунктов и частоты их встречаемости в отделке костюма Ирана.

Методика. В работе использованы научные методики исследования: литературно-аналитический, системно-структурный и морфологический анализ, а также методики классификации составных элементов структуры.

Результаты. В результате проведенных исследований определены наиболее типичные орнаментальные контрапункты и колористические сочетания, их символические значения в архитектуре, прикладном искусстве и создании народного костюма Ирана.

Научная новизна. Впервые, с научной точки зрения, выявлены закономерности построения орнаментальных элементов, их символики и значения в построении формы народного костюма Ирана.

Практическая значимость. Проведенные исследования дали возможность использования предложенной классификации орнаментальных мотивов и цвета в проектировании современной одежды.

Ключевые слова: орнамент, колорит, контрапункт, частота встречаемости, символизм, вышивка, костюм.

RESEARCH OF THE ROLE OF ORNAMENT AND COLOR SYMBOLISM TRADITIONAL EMBROIDERY OF IRAN

DZHALILIAN FAHIME, NIKOLAEVA T.V.

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose. Definition of symbols ornament, color, the most common ornamental counterpoint and frequency in decorating the costume of Iran.

Methodology. The paper used scientific methods of research: literary and analytical, systematic and structured and morphological analysis, and classification methods constituent elements of the structure.

Findings. As a result of the research identified the most common ornamental counterpoint and coloristic communication, their symbolic importance in architecture, applied arts and design folk costume Iran.

Originality. First, from a scientific point of view the regularities of constructing ornamental elements of symbolism and meaning in the construction of forms of folk costume Iran.

Practical value. Past studies have provided the use of the proposed classification of ornamental motifs and colors in designing modern clothes.

Keywords: *pattern, color, counterpoint, frequency, symbolism, embroidery suit.*

УДК 687.01: 687.129

ЦИМБАЛ Т.В., НИКИТЮК О.П.

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ЖІНОЧОГО КОМБІДРЕСУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Мета. Удосконалення процесу розробки колекції сучасного жіночого комбідресу на основі принципів трансформації, з використанням розробки оригінального принта на основі вимог, враховуючи кольорову гаму, орнамент, форми тотему американських індіанців.

Методика. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань використано такі методи дослідження, як літературно-аналітичний та предметно-аналітичний. Графічні матеріали виконано з використанням комп'ютерних програм Xara X, Adobe Photoshop.

Результати. На основі проведеного аналізу літературних джерел було розроблено ряд моделей, що формують колекцію комбідресів жіночих, які найбільш задовольняють основні експлуатаційні вимоги до одягу, дозволяють по-новому об'єднувати різні частини (предмети) одягу, отримуючи нові варіанти.

Наукова новизна. Досліджено та удосконалено конструкцію жіночого комбідресу з елементами трансформації з застосуванням технологічних рішень, розроблено принт за мотивами тотемів американських племен.

Практична цінність. Визначення особливостей використання конструктивних прийомів у процесі трансформації деталей комбідресів жіночих, що переміщуються з одного конструктивного поясу у інший.

Ключові слова: *комбідрес жіночий, методи трансформації в одязі, творче джерело, американські індіанці, тотемний стовп, вихідна конструкція.*

Вступ. На сьогоднішній день молодіжний одяг чітко виділяється як окрема ланка у формуванні образу, диктуючи свій напрямок моди, основними рисами якого можуть вважатися креативність, непередбачуваність, неординарність і навіть зухвалість, завзятість. Але не зважаючи на це одяг повинен бути зручним, не сковуючим рухи. Для цього найчастіше використовуються еластичні матеріали, які при максимальній прилеглості дозволяють відчувати не лише естетичну красу, але и комфорт.